

*Муса Жәлил –
қаһарман шагыйрь*

Тест сораулары

1. Муса Жәлилнең туган елы:
 - А) 1908 – 15нче февраль
 - Б) 1906 – 15нче февраль
 - В) 1903 – 15нче февраль
2. Муса Жәлил кайда туган?
 - А) Казан шәһәре
 - Б) Оренбург өлкәсе Мостафа авылы
 - В) Мордва республикасы Сыркыды авылы
3. Беренче шигырьләрен ул нинди псевдоним белән бастыра?
 - А) Кечкенә Муса
 - Б) Кечкенә Жәлил
 - В) М.Жәлил
4. “Кызыл ромашка” шигырен кем язган?
 - А) Габдулла Тукай
 - Б) Муса Жәлил
 - В) Фатих Кәрим
5. Бу әсәрләренң кайсыларын М. Жәлил ижат иткән?
 - А) “Көйләрем”
 - Б) “Жырларым”
 - В) “Моңарым”

Дөрес жаваплар:

1 – Б

2 – Б

3 – Б

4 – Б

5 – Б

Билге куегыз:

0 хата – “5”

1 хата – “4”

2-3 хата – “3”

Сүзлек өстендә эш

- **Юл чаты** – берничә юл кушылган урын, перекресток
Хәят – тормыш, жизнь
- **Юлчы** – юлда баручы, путник
- **Дым** - юеш жир, влага

Бу сүзтезмэлэрне сүрөтлөү чаралары буларак
эпитетларга һәм сынландыруларга бүлегез:

**Карт имән,
батыр хезмэт,
имән жырлый,
яшел чуклы,
жылы бирә,
имән бүләкләгән**

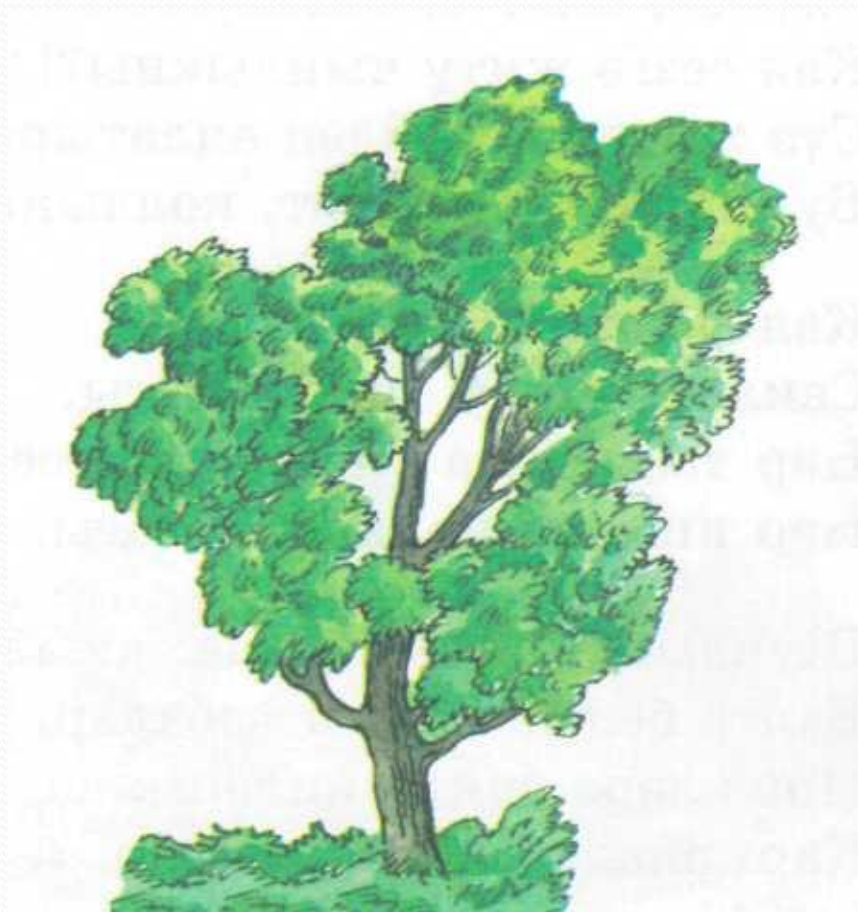
Эпитет –

әдәби ачыклау. Әйбер, күренеш,
хәрәкәтне аңа хас булмаган сыйфат
ярдәмендә бәяләү.

Сынландыру -

жансыз предметны, күренешне
жанлы итеп күрсәтү.

ИМЭН

Имән

Юл чатында ялгыз гына
Үсеп утыра бер карт имән.
Тирә-ягы яшел чирәм,
Ботаклары жиргә тигән.

Таң жыллэре жылфер-жылфер

Жылфердэтэ яфракларын.

Имэн жырлый, искэ төшереп,

Шаулап үткэн яшь чакларын.

Мең ел элек кемдер монда

Жир казыган, тир тамызган.

Һәм беренче кат имәннең

Яшәү иртәсен кабызган.

Кем дә белми ул кешене,
Игенчеме, бакчачымы,
Яшеллек һәм хәят сөйгән
Батыр хезмәт патшасымы?

Кем булса да, туфрагында

Жир саклаган аның тирен.

Һәм карт имән гомре белән

Бүләкләгән бу эш ирен.

Һәр көн юлдан дистәләгән

Юлчы уза, тузан туза.

Һәм һәр юлчы — моңлы җырчы

— Имән җырын тыңлап уза.

Жилле көнне юлчыларны
Имән саклый жыл-яңгырдан.
Жылы биреп жыл-су үтмәс
Яшел чуклы юрганыннан.

Күлэгәсе ял иттерә
Кырда эшләп арганнарны,
Кавыштыра айлы кичтә
Яшрен утта янганнарны.

Юл күрсәтә адашканга
Имән кышкы бураннарда.
Жәен татлы дымын эчерә
Кырда урак урганнарда.

Бэхетле син, ерак илдэш,

Хезмэтеңэ мин баш иям.

Һәйкәл булып яшьлегеңэ

Үскән монда бу карт имән.

Жирдә кеше торса торсын,
Эзе калсын тирән булып,
Үзе үлсә, эше калсын
Мең яшәрлек имән булып.

Имән	Кеше
<p>Юл чатында, ялгыз, карт.</p> <p>Ләкин: аның тирә-ягы чирәм, аны таң жиле иркәли.</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p>Яшь чагы (искә төшерә): шаулы, гөрләп торган,</p> <p>Кемдер аңа гомер биргән,</p> <p>Ул нинди кеше? →</p>	<p>Матурлыкны яратучы, жир казучы, тир тамызучы хезмәт патшасы</p>
Шуның өчен	
<p>←</p> <p>Имән – жырчы ял иттерә, Жил- яңгырдан саклый, кырда эшлэгәннәрне ял иттерә, кавыштыра, адашканга юл күрсәтә, дымын эчерә</p>	
Һәйкәл	Кешегә

**Нәтижәле эшегез
өчен
рәхмәт!**